

<p style="text-align: justify;" align="center">Po?etkom decembra kr?ani ?irom svijeta zapo?inju priprema za obilje?avanje jednog od svojih najve?ih blagdana, Bo?i?a. Prema katoli?kom kalendaru Bo?i? pada 25. decembra, dok pravoslavci ovaj vjerski praznik obilje?avaju 12 dana kasnije, 06. januara. No, da li je Isa, a.s., ro?en 25.decembra? Ako nije od kada i za?to kr?ani obilje?avaju njegov ro?endan tog datuma? Odgovore na ova pitanja poku?at ?emo dati na osnovu glavnog izvora kr?anstva, Novog Zavjeta, a zatim ?emo, komparacije radi, konsultirati Kur'an i vidjeti ?ta u njemu stoji o datumu ro?enja Isa, a.s.</p> <p style="text-align: justify;" align="center"></p> <p style="text-align: justify;" align="center">KR?ANSKI KALENDAR UTEMELJEN JE NA POGRE?NOM PRORA?UNU</p> <p style="text-align: justify;" align="center">Svi svjetski mediji nedavno su prenijeli citate iz nove knjige pape Benedikta XVI Isus Nazare?anin: Pri?a o djetinjstvu u koji papa tvrdi kako je kr?anski kalendar zasnovan na pogre?nom prora?unu, te da je Isus ro?en nekoliko godina ranije nego ?to se do sada smatralo. Iako za ovaj rad godina ro?enja Isusa nije relevantna, jer se blagdan njegovog ro?enja ne obilje?ava na osnovu ra?unanja godina, ve? na osnovu konkretnog dana u mjesecu, bitna je ?injenica da je vrhovni katoli?ki poglavar priznao pogre?ku u ra?unanju kalendara za koju nau?nici odavno znaju, ?to nas u kona?nici dovodi do pitanja da li ?e katoli?ka crkva u budu?nosti zatra?iti da se koriguje savremeni kalendar, kao ?to je to u?inio papa Grgur XIII 1582. godine kada je izbrisao 10 dana iz postoje?eg, julijanskog kalendara?</p> <p style="text-align: justify;" align="center">ZVJEZDANA NO?, PASTIRI I NJIHOVA STADA</p> <p style="text-align: justify;">Nigdje se u ?etiri priznata Evan?elja ne spominje ta?an datum ro?enja Isusa Krista (Muslimani u Bosni i Hercegovini izbjegavaju govoriti rije? Krist, jer ih ta rije? asocira na krst. Me?utim, rije? Krist je gr?ki prijevod aramejske rije?i Me?ija, u zna?enju ?Pomazani?. Kur'an tako?er Isa, a.s., naziva Mesih ili Pomazani.). To je ?udno, pogotovo ako se ima u vidu ?injenica da dana?nji kr?ani datum njegovog ro?enja obilje?avaju kao jedan od najve?ih vjerskih blagdana. Me?utim u Evan?elju po Luki navodi se niz doga?aja iz vremena Isusovog ro?enja koji indirektno govore o pribli?nom datumu njegovog ro?enja. Luka o tome pripovijeda: ?Dogodilo se da je u one dane iza?la uredba od cara Augusta da bi se popisao sav svijet. To je bio prvi popis proveden kad je Kvirinje upravljao Sirijom. I svi su se i?li upisati, svaki u svoj grad. Tada je i Josip, jer je bio iz doma i roda Davidova, izi?ao iz Galileje, iz grada Nazareta, u Judeju, u Davidov grad koji se zove Betlehem, da se upi?e s Marijom, svojom zaru?enom ?enom, koja je bila trudna. Dogodilo se, dok su oni bili ondje, da su se joj navr?ili dani da rodi. I rodila je svojega prvoro?enog sina, te ga umotala u pelene i polo?ila u jasle, jer za njih nije bilo mjesta u svrati?tu. A u tom istom kraju bili su pastiri, boravili su u polju i ?uvali no?nu stra?u nad svojim stadom. I gle, pristupio im je an?eo Gospodnji i slava ih je Gospodnja obasjala, te su se jako prestra?ili. A an?eo im je rekao: ?Ne bojte se, jer vam, evo, navje?ujem dobru vijest o velikoj radosti koja ?e sti?i k svakom narodu; jer vam se danas u gradu Davidovu rodio Spasitelj, koji je Krist, Gospodin. A ovo vam je znak: na?i ?ete novoro?en?e umotano

u pelene gdje le?i u jaslama. I odjednom se s an?elom pojavilo mno?tvo vojske nebeske hvale?i Boga i govore?i: Slava Bogu na najvi?oj visini, a na zemlji mir, me?u ljudima dobra volja! I dogodilo se, ?im su an?eli oti?li od njih na nebo, da su pastiri rekli jedan drugomu: Hajdemo sad do Betlehema i pogledajmo to ?to se dogodilo, doga?aj koji nam je Gospodin obznanio. I do?li su ?ure?i se, te na?li Marju i Josipa i novoro?en?e gdje le?i u jaslama. A kad su to vidjeli, razglasili su unaokolo tu besjedu ?to im je bila izre?ena o tom djetetu. I svi koji su to ?uli, divili su se zbog onoga ?to su im govorili pastiri. A Marja je ?uvala sve te rije?i i promi?ljala o njima u srcu svome. Zatim su se pastiri vratili slave?i i hvale?i Boga za sve ?to su ?uli i vidjeli, kako im je bilo re?eno.

(Novi zavjet, Udruga Stablo ?ivota, ?akovec, 2010. god., Evan?elje po Luki, 2:1-2:20, str. 73-74.)

U tekstu je markirano nekoliko doga?aja koji impliciraju pribli?no vrijeme Isusovog ro?enja. To su:

1. Popis stanovni?tva
2. Boravak ?obana u polju i njihovo bdijenje nad stokom no?u
3. Odlazak pastira u Betlehem i
4. Njihov povratak stadima iste no?i.

Dakle, u kojem godi?njem dobu se u Palestini popisivalo stanovni?tvo? Za?to nije bilo mjesta u svrati?tu? Kada ?obani ?uvaju svoja stada u poljima? U kojem dijelu no?i je ro?en Isus, ako su ?obani uspjeli do?i u Betlehem, diviti se tek ro?enom Isusu i vratiti se svojim stadima u istoj no?i? Krenimo redom.

Popis stanovni?tva na koji su Marija i Josip i?li doga?ao se nakon jesenje ?etve kada su ljudi bili u mogu?nosti putovati u druge gradove, jer su bili slobodni od zemljoradni?kih poslova. Osim toga, u Judeji je bio obi?aj da se porez prikuplja tokom jesen kada dospiju plodovi na koje se davao porez, a radi kojeg se izme?u ostalog i popisivalo stanovni?tvo.

?injenica da u svati?tima nije bilo mjesta, pa su Josip i Marija morali na?i skloni?te u staji ili nekom drugom, sli?nom mjestu, tako?er indicira da su Jerusalem, ali i Betlehem koji se nalazi u njegovoj neposrednoj blizini bili pretrpani hodo?asnicima koji su do?li na jesenji festival. Takvog okupljanja hodo?asnika u decembru nije bilo. (Fred R. Coulter, The Appointed Times of Jesus the Messiah, York Publishing Company, Hollister, California, 2012. godine, page. 7-8.)

O boravaku ?obana u polju i ?uvanju stada no?u ?uveni komentator Biblije Adam Klark ka?e: Oni su svoju stoku preko no?i ?uvali od zvijeri, poput vukova i lisica. Me?u ?idovima je bio obi?aj da po?alju svoja stada ovaca u pustinju oko Pashe, a da ih ku?i vrate kada po?nu ki?e. Za vrijeme boravka na pa?njacima stada su neprestano, danju i no?u, ?uvali ?obani. Pasha se obije?ava u prolje?e, a prve ki?e po?inju po?etkom mjeseca Marhe?vana, koji pada u na?em oktobru i novembru, tako da su stada ovaca na ispa?i bila tokom cijelog ljeta. S obzirom da se pastiri u vrijeme ro?enja Isusa jo? uvijek nisu bili vratili ku?i, argumentirano se mo?e pretpostaviti da oktobar nije bio po?eo, te da, shodno tome, na? Gospodin nije ro?en 25. decembra kada nema stada ovaca u polju, niti je mogao biti ro?en kasnije od septembra, jer su stada tada jo? uvijek no?ivala vani. Na osnovu ovih argumenta trebalo bi odustati od obilje?avanja ro?enja Isusa u decembru. Boravak stada ovaca na pa?njacima je hrnonolo?ka ?injenica koja u zna?ajnoj mjeri poja?njava sporne detalje u vezi s odre?ivanjem datuma Isusovog ro?enja. (Adam Clarke, Commentary, http://www.studylight.org/com/acc/view.cgi? book=lu&chapter=002, dostupno, 05.12.2012.)</p> <p style="text-align: justify;">Pripovijest s pasitrima osvjetljava jo? jedan bitan detalj, a to je ta?no vrijeme ro?enja. Tradicionalno se vjeruje da je Isus ro?en u pono?, a vrijeme njegovo ro?enja slavi se na misi polno?ki. Me?utim, Luka navodi kako je an?eo Gospodnji prenio radosnu vijest o Isusovom ro?enju pastirima koji su odmah oti?li u Batlehem, osvjedo?ili se u istinitost rije?i an?ela, a zatim tu vijest razglasili uokolo. Po?to su ljudi u Palestini u to doba rano i?li na spavanje i bili su u postelji oko 9 ili 10 sati nave?er, opravdano se mo?e pretpostaviti da je Isus ro?en prije tog vremena. Jer, kome bi pastiri razglasili vijest o Isusovom ro?enju poslije pola no?i i danas, a pogotovo tada!</p> <p style="text-align: justify;">Dakle, prema Novom zavjetu, odnosno Evan?elju po Luki, Isus je ro?en krajem ljeta ili po?etkom jeseni, najvjerojatnije u septembru. To je nepobitna ?injenica koju priznaju i kr?anski teolozi i u?eni komentatori Biblije. O tome se u posljednje vrijeme sve ?e?e govori, a vjetar i jedra istra?ivanja u tom smjeru dao je i sam papa Benedikt XVI priznav?i da je kr?anski kalendar ustanovljen na pogre?nim prora?unima. Ostaje da se vidi da li ?e Katoli?ka crkva u budu?nosti smo?i snage, promijeniti raniju odluku o obilje?avanju Isusovog ro?endana u decembru i po?eti ga obilje?avati u vrijeme kada se stvarno desio.</p> <p style="text-align: justify;" align="center">SVJE?E HURME I PITKA VODA</p> <p style="text-align: justify;">Nadnaravno ro?enje Isa, a.s., detaljno je opisano u Kur?anu ?to omogu?uje komparativno promatranje ovog nesvakida?njeg doga?aja. One koji se rije?e ili nikako ne dru?e s Kur?anom mo?da ?e se iznenaditi kada saznaju da u Kur?anu jedna sura, ili poglavlje, nosi naziv po Isaovoj, a.s., majci hazreti Merjemi (Marija). Na po?etku tog kur?anskog poglavlja govori se o dva ?udotvorna ro?enja: ro?enju hazreti Jahjaa, a.s., i ro?enju hazreti Isaa, a.s. Na osnovu ro?enja Jahjaa, a.s., ili Ivana, kr?anski u?enjaci su, uz gore navedene doga?aje, tako?er zaklju?ili da je Isus ro?en u ranu jesen, a ne u decembru. (O tome vidi: Fred R. Coulter, The Appointed Times, poglavlje ?Ro?enje Ivana Krstitelja pru?a klju? za utvr?ivanje Isusovog ro?endana?, str. 9-12.) Mo?da je i to jedan od razloga zbog ?ega se ova dva ro?enja u Kur?anu spominju jedno uz drugo. No, o ro?enju Jahjaa, a.s., nekom drugom prilikom. Pogledajmo sada ?ta Kur?an ka?e o vremenu Isaovog, a.s., ro?enja: ?I ona (Merjema) zanese ibremenita se skloni daleko negdje. I poro?ajni bolovi prisili?e je da do?e da stabla jedne palme. ?Kamo sre?e da sam ranije umrla i da sam potpuno u zaborav pala! ? uzviknu ona. I melek je, koji je bio ni?e nje, zovnu: ?Ne ?alosti se, Gospodar tvoj je dao da ni?e tebe potok pote?e. Zatresi palmino stablo, posu?e po tebi datule svje?e, pa jedi i pij i budi vesela! A ako vidi? ?ovjeka kakva, ti reci: ?Ja sam se zavjetovala Milostivom da ?u ?utjeti, i danas ni s kim ne?u govoriti. (Prevod Kur?ana, preveo Besim Korkut, poglavlje Merjem, 22-26., str. 305.) U tekstu su oza?ena tri detalja koji mogu poslu?iti za odre?ivanje mjesta i vremena Isaovog, a.s., ro?enja.</p> <p style="text-align: justify;">1. Daleko mjesto na koje se hazreti Merjema sklonila da rodi Isaa, a.s., je Betlehem kako je to nedvosmisleno spomenuto u hadisu Allahovog Poslanika, a.s. Enes, r.a., prenosi da je Vjerovjesnik, a.s., govore?i o no?nom putovanju rekao: ?D?ibril mi re?e: ?Si?i i obavi namaz! Klanjao sam tu gdje

mi je rekao, a zatim me je upitao: "Zna li gdje si klanjao? Klanjao si u Betlehemu, mjestu u kojem je ro?en Isa, sin Merjemin."

(An-Nasai, Sunan, vol. 1, Darussalam, Rijad, 2007., hadis br. 451. str. 267.)

2. To što su je poro?ajni bolovi prisili da do?e do stabla jedne palme govori o tome kako hazreti Merjema za vrijeme poroda nije bila ni u ku?i, ni u svratištu, ve? vani što se sla?e s navodima iz Evan?elja po Luki. Pošto krajem decembra u Palestini padaju hladne kiše teško je pretpostaviti da bi ?ena pred porodom boravila vani, ili se pora?ala vani.

3. Ključni dio kur?anskog teksta za utvr?ivanje vremena Isaovog, a.s., ro?enja je podrška meleka hazreti Merjemi. Naime, melek sugerije hazreti Merjemi da proterse stablo palme i da ?e joj pasti sveže datule. Datule u Palestini sazrijevaju u septembru. To je nepobitna i nezaobilazna ?injenica u odre?ivanju vremena Isaovog, a.s., ro?enja, a koja se tako?er sla?e s Evan?eljem po Luki.

Ako je, dakle, Isa, a.s., ro?en u septembru zašto kr?ani njegov ro?endan obiljeavaju 25. decembra?

RA?ANJE BOGA SUNCA

U Svetom pismu se, kako smo gore vidjeli, nigdje ne spominje ta?an datum Isusovog ro?enja, niti postoje ikakve zabilješke o tome da su prvi kr?ani datumu njegovog ro?enja pridavali nekakav zna?aj. Me?utim, razvojem kr?anstva, u geografskom smislu prelaskom granica Judeje, i religijskom smislu usvajanjem niza dogmi nepoznatih prvim kr?anima, Isusov ro?endan sve više dobija na va?nosti, tako da Boži uskoro postaje drugi najva?niji kr?anski blagdan, odmah nakon Uskrsa. ?utnja Novog zavjeta o ta?nom vremenu Isusovog ro?enja uzrokovala je ?arolikost u obiljeavanju Božea. Adam Klark navodi da su razne sekte i kr?anski teolozi Isusov ro?endan smjestili gotovo u svaki mjesec u godini. (Adam Clarke, Commentary) Najviše se obiljeavao 06. januar kao datum Isusovog duhovnog (krštenje) i fizičkog ro?enja. Prekretnica u odre?ivanja 25. decembra za Isusov ro?endan desila se prelaskom rimskog imperatora Konstantina na kr?anstvo. Tim ?inom kr?anstvo postaje slu?bena religija Carstva što je za posljedicu imalo masovno ?irenje nove vjere me?u obi?nim narodom. Istina, stanovništvo je masovno prihvatilo kr?anstvo, ali se teško odricalo svojih uobi?ajenih paganskih svetkovina. Desilo se da kr?ani obiljeavaju predkr?anske svetkovine i blagdane. Sva nastojanja crkvenih otaca da sprije?e takvo pona?anje bila su bezuspješna. ?uveni antropolog George Frazer o tome kaže:

Nesavitljivi protestantizam prvih misionara i njihovi vatreni napadi na neznaboštvo zamjenjeni su savitljivom politikom, lakom tolerancijom, širokogrudom ljubaznošću lukavih duhovnika, koji su jasno uvi?ali da je hri?anstvo moglo osvojiti svijet samo ako olabavi isuviše krute principe svog osniva?a, ako malo proiri isuviše uzana vrata koja su vodila spasenju.

http://rijaset.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=15551:kada-je-roden-isus-isa-a-s&catid=201:aktuelnosti-kat&Itemid=458#_ftn1 [1]

Polovinom IV stolje?a na zahtjev jerusalemskog biskupa, rimski papa Julije I odredio je 25. decembar kao datum za obiljeavanje Isusovog ro?endana. Me?utim, uvo?enje 25. decembra nije bilo lako, jer je jerusalemska crkva sve do polovine VI stolje?a Isusov ro?endan obiljeavala 06. januara. Jermenska crkva nikada nije usvojila 25. decembra za Isusov ro?endan, ve? ga od po?etka i još uvijek obiljeava

06. januara. Postavlja se pitanje šta je rukovalo papu Julija I da odredi 25. decembar za Isusov ro?endan? Iako u pismu jerusalemskom biskupu spominje kako je do 25. decembra do?ao prora?unima na osnovu nekih doga?a iz Novog zavjeta, razlozi su dublje prirode. Papa Julije I nastojao je progla?avanjem 25. decembra za Isusov ro?endan ukinuti me?u obi?nim ljudima duboko ukorjenjene paganske, predkr?anske obi?aje Saturnalija (17-24. decembra) i Brumalija (25. decembra). Crkveni oci su, pod uticajem mitrizma i manihejstva, poistovjetili Sina Bo?ijeg s fizi?kim Suncem, pa je datum ja?anja novog Sunca 25. decembar (po julijanskom kalendaru kratkodnevnicu pada 25. decembra) odre?en za Isusov ro?endan, tj., ro?endan duhovnog Sunca koje rastjeruje tmine paganstva i nevjere. Kr?ansko stanovni?tvo Rima jedva je do?ekalo da nastavi sa svojim starim svetkovinama, uz neke, formalne izmjene. Me?utim, isto?ni kr?anski teolozi usprotivili su se takvoj odluci, a kr?ani Mezopotamije optu?ili su svoju zapadnu bra?u za idolatriju i obo?avanje Sunca. Ipak, obilje?avanje blagdana Isusovog ro?enja 25. decembra postepeno je prihva?eno ?irom svijeta i u tolikoj mjeri se ukorijenilo u vjersku tradiciju kr?ana da protestanti iz XVI vijeka i kasnije nikada nisu uspjeli da ga potisnu. (*The New Schaff-Herzog encyclopedia of religious knowledge*, vol.3., str. 47-48).

BO?I? KOD MUSLIMANA</p> <p style="text-align: justify;">Mo?da ?e se ovaj podnaslov mla?im ?itaocima u?initi ?udnim, me?utim, muslimani u Bosni i Hercegovni su donedavno odre?enim ritualnim radnjama i narodnim obi?ajima obilje?avali Bo?i?. Obilje?avanje Bo?i?a me?u muslimanima sastojalo se od apotropejskog (za?titni?kog) i slavljeni?kog dijela. Oba su bila zasnovana na praznovjerju kako se odre?enim ritualima u novoj godini mo?e obezbijediti rodnost polja i za?tita od zlih duhova i demonu. No? uo?i Bo?i?a doma?ica u hranu pomije?a bijelog luka, a svi uku?ani se nama?u bijelim lukom, jer se vjerovalo da on ?titi od zlih duhova i demonu.</p> <p style="text-align: justify;">Djeca su, pak, jedva ?ekala da do?e Bo?i?. Na Bo?i?no jutro dje?aci i djevoj?ice su rano ustajali, a zatim obilazila ku?e u kom?iluku gdje su dobijali prikladne darove. ?im u?e u ku?u dijete kraj ognja malo ugrije promrzle ru?ice, a zatim stane u ?o?ak gdje ?eka da doma?ica zavr?i poslove i donese u krilu p?enice, a u desnoj ruci ra?ak (drveni ?tap na koji se motala pre?a). Sa p?enicom doma?ica posipa dijete po glavi, a s ra?akom ga nje?no bode po tijelu. Kada se taj obred zavr?i djetetu se daruju hrana i odje?a. (Alija ?ati?, ?Bo?i? kod muslimana (Prozor u Bosni)?, Zbornik za narodni ?ivot i obi?aje Ju?nih Slavena, knj. 26., 1928. godine, str. 379-380.) Sli?ni obi?aji me?u muslimanima u pojedinim krajevima Bosne i Hercegovne o?uvali su se sve do polovine pro?log vijeka, kada su razvojem pismenosti i prosvje?enosti postepeno ukinuti. Na ?alost, umjesto ovih obi?aja muslimani u Bosni i Hercegovni su po?eli ?initi jo? gore. Uz muziku, igru, zabavu i ogromne koli?ine alkohola, po?eli su polovinom pro?log vijeka proslavljati dolazak nove kr?anske kalendarske godine, a kr?anske svece (Sveti Nikola) usvojili su kao dio svoje tradicije.. Na taj na?in zapravo se jo? jednom potvrdila bolna istinitost rije?i Allahovog Poslanika, a.s.,: Vi ?ete, doista, slijediti obi?aje onih prije vas, pedalj po pedalj, lakat po lakat, tako da, kad bi oni u?li u gu?terovu rupu, vi biste ih i tamo slijedili. Ashabi reko?e: ?O Allahov Poslani?e, da li misli? na ?idove i kr?ane?A na koga

drugog!], odgovori Poslanik, a.s. (Sahihul-Buhari, Buharijeva zbirka hadisa 2, s arapskog preveli Hasan Ćkapur Ć, Visoki saudijski komitet za pomoć Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2008. godine hadis br. 3356. str. 1031.).</p> <p style="text-align: justify;">Moćda je doćlo vrijeme da izaćemo iz gućterove rupe.</p> <p style="text-align: justify;" align="right">mr. Elvir Duranović</p> <div> <div> <p style="text-align: justify;">[1] Dćejms Dćordć Frejzer, Zlatna grana, Ivanićević, Beograd, 2003., godine, str. 361.</p> <p style="text-align: justify;">(akos.ba/rijaset.ba)</p> </div> </div>